

Преглед важних информација за странце који живе у Словачкој о мерама које су предузеле словачке власти у вези са COVID-19 (3. ажурирана верзија)

Последњих недеља на живот свих становника Словачке, без обзира на њихову националност, озбиљно је утицао непредвидиви развој ситуације у вези са **опасношћу од ширења COVID-19**.

Затварање граница, практично затварање аеродрома и ограничење међународног јавног превоза, као и опсежне превентивне мере, утицали су на затварање установа, канцеларија и школа и на наше свакодневно пословање. Према нашим сазнањима **ове информације су тешко доступне странцима** због језичке баријере, али и разних садржаја навештаја.

У оквиру пројекта КапаCITY - подршка интеграцији миграната на локалном нивоу и сарадње конзорцијума невладиних организација - Лиге за људска права, грађанског удружења Маргинал, Центра за истраживање етничке припадности и културе и Фондације Милан Шимечка, као одговор на ову ситуацију као услуге за странце али и за локалне самоуправе (градови и региони) у којима живе странци смо припремили преглед најважнијих информација које морају бити познате. Преглед је доступан на словачком, енглеском и руском језику.

Обрађене информације су подложне честим изменама, тако да смо припремили 3. журирану верзију (од 10.06.2020) Прегледа важних информација за странце у вези са COVID 19. Истовремено, међутим, препоручујемо да информације проверите путем веб локација надлежних органа, институција или пружалаца услуга или телефоном.

Велико хвала Даши Вранки Кношкова, директорици ОЗ Маргинал и адвокатици Виери Ориховој и Михаели Дојчиновичој из Лиге за људска права на припреми извештаја. Захваљујемо Елеонори Дуришиновој, културној посредници пројекта КараCITY у Кошицама, и за превод на српски језик Власти Болеградској, културној посредници пројекта КараCITY у Братислави.

Свакодневно ажуриране информације о ситуацији могу се наћи на следећим веб локацијама:

- **Министарство унутрашњих послова Словачке Републике:** (информације о свим предузетим мерама у вези с пандемијом): <https://www.minv.sk/?tlacove-spravy&sprava=koronavirus>
- **Канцеларија за јавно здравство:** <http://www.uvzsr.sk/>
- **Министарство здравља Словачке Републике:** <https://www.health.gov.sk/Titulka>
- **Национални центар за здравствене информације:** (подаци о болести, броју заражених, превенцији, информацијама за пацијенте и информацијама за лекаре): <https://virus-korona.sk/>
- **Министарство за рад, социјална питања и породицу Словачке Републике:** <https://www.employment.gov.sk/sk/koronavirus-pracovna-socialna-oblast/>
- **Друштво за социјално осигурање:** <https://www.socpoist.sk/>
- **Министарство за образовање, науку, истраживање и спорт Словачке Републике:** <https://www.minedu.sk/>
- **Миграцијски информативни центар ИОМ**

Ажуриране информације за странце:

SK верзија: <https://www.mic.iom.sk/sk/novinky/639-covid-19-opatrenia.html>

EN верзија: <https://www.mic.iom.sk/en/news/637-covid-19-measures.html>

RU верзија: <https://www.mic.iom.sk/ru/2015-02-03-14-35-35/638-covid-19-measures-in-place-from-13-march-2020.html>

Ако вам је потребан преводилац (нпр. У комуникацији с локалним властима, лекарима, у пружању услуга и превозу информација везаних за тренутну ситуацију COVID-19), можете контактирати **грађанско удружење Мареена**, које **одржава базу података неформалних преводилаца** – волонтера: info@mareena.sk, 0948 113 947, <https://mareena.sk/>; FB: <https://www.facebook.com/mareena.sk/>

Остали извори информација:

- **Radio Slovakia International** - редовно ажурира информације о мерама владе и ситуацији у вези са COVID-19 на различитим језицима: <https://rsi.rtvs.sk/>
- **The Slovak Spectator:** <https://spectator.sme.sk/c/22365153/slovakia-coronavirus-disease-statistics-number-of-patients.html>
- **Informačný portál WHO** (Светске здравствене организације) с информацијама и саветима за јавност (на енглеском и другим језицима): <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/advice-for-public>
- **информативни летак о COVID-19 за странце** на 26 језика (ИОМ Италија): <https://admin4all.eu/news/covid-19-information-leaflet-for-migrant-population/>

Садржај

A.	Ограничења и мере предузете у вези са COVID-ом 19 и њиховим попуштањем	3
Б.	Карантин.....	5
Ц.	Захтеви за дозволу боравка, ограничења уласка у Словачку, радно време Полицијске управе за странце	6
Д.	Запошљавање	6
Е.	Економске мере - помоћ предузетницима, запосленима и појединцима	7
Ф.	Порези.....	8
Г.	Образовање	8
Х.	Здравствена заштита.....	11
И.	Социјална давања у вези са COVID-ом 19 - помоћ родитељима и незапосленима.....	14
Ј.	Листа контаката на које се можете обратити у случају одређене социјалне или кризне ситуације (у вези са и изван ње у вези са COVID-19).....	16

A. Ограничења и мере предузете у вези са COVID-ом 19 и њиховим попуштањем

- Од среде, 3. јуна, могу се **отворити затворени спортски терени за јавност**, природна и вештачка купалишта, велнес центри, укључујући хотелске центре, затворене просторије у зоолошким вртovima и ботаничким баштама, природне лековите купке за све, остале досад затворене установе за негу људских тела (криомамере, хидромасаже, слане пећине и слично) као и коцкарнице.
- Све под строгим хигијенским условима. Више информација може се наћи на веб страници Канцеларије за јавно здравство Словачке Републике:
http://www.uvzsr.sk/docs/info/covid19/final_opatrenie_prevadzky_4_faza_02_06.pdf
- **И даље је обавезно носити заштитне маске** које покривају нос и уста изван куће или стана. Од среде, 10. јуна, маске ће и даље бити обавезне у јавном превозу и продавницама. Као и у затвореном простору. Међутим, постоје изузеци од овога: од 3. јуна не морају имати маске: деца млађа од 3 године, особе са тешким поремећајима спектра аутизма, људи у затвореном аутомобилу ако су из истог домаћинства, возачи јавног превоза ако су у затвореној кабини одвојени од путничког простора, педагошко особље или стручно особље (нпр. асистент у настави или специјални педагог) у оквиру образовног процеса, основношколци унутар или изван школе у оквиру образовног процеса, ученици који полажу пријемне испите, комисијске испите, језичке испите, стручне испите способности обављања професије и на крају образовања, ученици на испитима из државног језика, деца у унутрашњости и спољашњости вртића и јаслица, људи у спорту, фотографирани људи током времена потребног за фотографски процес, младенка и младожења на венчању, деца која присуствују првој светој причести, учесници у снимању аудио-визуелног дела или припреми програма и извођачи у извођењу уметничког перформанса, особе које посећују велнес, вештачка и природна купалишта, учесници у акцијама опоравка деце и младих, укључујући особље, у свим

активностима на локалном нивоу резервисаном за спровођење датог опоравка, као и током боравка у природи. На пример, маске више неће морати да носе запослени у заједничком простору, ако су удаљени најмање два метра један од другог или од других људи. Ни запослени који је сам на радном месту. Ношење маске напољу је добровољно.

Више информација о мерама које се односе на обавезно ношење заштитне маске наћи ћете на веб-страници [Јавне канцеларије здравља](#):

http://www.uvzsr.sk/docs/info/covid19/final_opatrenie_ruska_02_06.pdf

http://www.uvzsr.sk/docs/info/covid19/Opatrenie_UVZSR_ruska_09062020.pdf

- **Продавнице - резервисано време у продавницама за старије од 65 година је отказано. За малопродајне установе на снази остају обавезни санитарни дани недељом.**
- **Масовна дешавања** - дозвољено је организовати **спортска такмичења** (укључујући гледаоце). Очекује се да ће се максимални број учесника променити. Од 10. јуна требало би да буде максимално **500 људи**, од 1. јула до краја ове године **до 1.000 људи**.
- **У јавним угоститељским објектима укида се ограничење броја људи који седе за једним столом.** Угоститељи ће такође моћи да **отворе објекте и после 22 сата**, али потребно је поштовати важеће опште обавезујуће прописе општине.
- **Хотели** више не морају да поштују интервал од 24 сата између смештаја клијената у истој соби. У исто време, укида се услов да соба има сопствено купатило.
- **У таксију**, клима уређај се већ може укључити за клијенте. Отказује се и обавезна пауза од 15 минута између две возње. Дезинфекција простора возила и даље ће бити неопходна.
- Моћи ће се отворити **дневне болнице** за особе млађе од 62 године. Пријем нових клијената у објекте социјалних услуга такође ће се постепено ублажавати. У наредним недељама ће бити дозвољене и посете клијената објектима социјалних услуга.
- ● од 10.6. дечије играонице у тржним центрима ће моћи да се отворе.
- ● Отворени су и **центри за слободно време и основне уметничке школе**, али о томе мора одлучити оснивач.
- Од 1. јуна 2020. центри за клијенте и контакт канцеларије Министарства унутрашњих послова Словачке Републике раде у пуном капацитету у свим одељењима **без ограничења**.
- Улазак на радна места клијента могућ је само са прекривеним дишним путевима /маска, шал / и сваки посетилац је дужан да на улазу дезинфицира руке и следи упутства супервизора.
- Од 1. јуна режим у полицијским одељењима за странце биће обновљен у потпуности. Од овог датума прихватају се све врсте апликација.
- Полиција поново наглашава да новчане казне за неважеће техничке и емисије не намеће полиција у ванредним ситуацијама.
- Од 11. маја продужено је радно време бироа за запошљавање, социјална питања и породицу, али клијенти су позвани да и даље користе е-пошту, телефонске и поштанске услуге за комуникацију. Родитељима са децом и даље је забрањено да уђу у бироа за запошљавање, осим у случајевима нужде.

Тачне информације бироа за запошљавање можете пронаћи овде:

https://www.upsvr.gov.sk/media/medialne-spravy/zmena-uradnych-hodin-na-uradoch-prace-socialnych-veci-a-rodiny-platna-od-11.-5.-2020.html?page_id=1001181

- Од 25. маја, филијале **Агенције за социјално осигурање** раде у уобичајеном режиму, а од 1. јуна у тим филијалама отворене су и благајне. Строге хигијенске мере остају на снази. Можете пронаћи више информација о радном времену експозитуре Агенције за социјално осигурање овде: <https://www.socpoist.sk/aktuality-pobocky-socialnej-poistovne-budu-od-25-maja-2020-fungovat-v-standardnom-rezime-okrem-pokladnic/48411s68660c>
- Од 30. марта 2020. године, пре уласка у болнице, фабрике и места где се људи окупљају, вршиће се провера телесне температуре.

Б. Карантин

Од среде, 10. јуна, 7:00. је усвојен списак тзв „Сигурних земаља“, а то су: Бугарска, Кипар, Чешка, Данска, Естонија, Финска, Грчка, Хрватска, Исланд, Лихтенштајн, Литванија, Летонија, Мађарска, Малта, Немачка, Норвешка, Аустрија, Словенија, Швајцарска.

Након доласка из ових сигурних земаља, више неће бити потребно да идете у државни карантин, кућни Е-карантин или да имате негативан тест за COVID-19 са собом.

Кућна изолација или обавеза подношења негативног теста за COVID-19 није обавезна ни ако се особа са сталним или привременим пребивалиштем у Словачкој враћа из Пољске. Услов је да у земљи не може бити дуже од 48 сати.

Када стижете из земаља које нису на такозваној "сигурној" листи, морате поднети негативан ПЦР тест који није старији од 96 сати. Тест се показује или полицајцу или регионалној Канцеларији за јавно здравство (ако пролазите кроз гранични прелаз где нема полицијске провере).

Након тога, након повратка из несигурне земље, морате ићи у кућну изолацију. Морате урадити тест COVID-19 најкасније петог дана кућне изолације. Само у случају негативног резултата овог теста можете завршити кућну изолацију.

Ако сте у државном карантину и били сте у небезбедној земљи последњих 14 дана, изолацију можете завршити код куће док не добијете резултат негативног теста. Кућна изолација се односи и на људе који живе у истом домаћинству као и ви. Ако сте се вратили из "сигурне" земље на листи, карантин можете напустити без кућне изолације.

Ако сте активирали Е-карантин, за вас важи слично као и код државног карантина. Ако сте дошли из неке земље која није сигурна, морате сачекати негативан тест. Ако сте дошли из "сигурне" земље, обавестите регионалну канцеларију за јавно здравство, која ће деактивирати Е-карантин.

Наведена правила се не односе на долазак из неке земље која није сигурна:

- особе са сталним или привременим пребивалиштем на територији Словачке Републике, по повратку из Пољске у року од 48 сати;
- возачи теретних возила, ваздухопловно особље, бродске посаде, возачи железнице, возмајстори, возачке екипе;
- возачи и посаде путничког, авио или аутобуског превоза који превозе репатриране особе у Словачку;
- лица која уживају дипломатске привилегије и имунитете на територији Словачке Републике;
- Чланови Европског парламента изабрани у Словачкој и њихови чланови породица;
- лица која улазе на територију Словачке Републике због примене пуноснажне судске одлуке у погледу родитељског старања за малолетно дете.

Комплетна листа изузетака може се наћи овде:

http://www.uvzs.sk/docs/info/covid19/Opatrenie_UVZSR_domaca_izolacia_zrusenie_statnej_karateny_0906_2020.pdf

1. Карантин се уопште не односи на посебне категорије занимања и лица, нпр. **теретни возачи, пилоти, возачи возова, возачи здравствених служби, погребне службе** и лица која улазе у Словачку **због примене наизменичног збрињавања малолетног детета.**

2. Изузеће од обавезног карантина односи се на тзв путнике- особе са сталним / привременим пребивалиштем у Словачкој које имају радни однос или место рада (нпр. у СЗЧО) у пограничним подручјима на територији суседне државе на удаљености до 30 км и имају уверење послодавца, као и особе које имају пребивалиште / привремени боравак у пограничним деловима суседне државе на

удаљености до 30 км и имају закључен радни однос или радно место у Словачкој Републици до 30 км и поседују потврду послодавца.

3. У оправданим случајевима, изузеће може одобрити Канцеларија за јавно здравство на захтев члана владе.

Министарство спољних послова и даље препоручује да се не путује у било коју земљу света. Ажуриране информације о режимима са појединим државама и могућностима уласка у поједине земље могу се наћи на веб локацији Министарства спољних послова:

<https://www.mzv.sk/cestovanie/covid19/obmedzenia-na-hraniciach>

Актуелне мере Канцеларије за јавно здравство Словачке Републике можете пронаћи овде:

<http://www.uvzsr.sk/>

Ц. Захтеви за дозволу боравка, ограничења уласка у Словачку, радно време Полицијске управе за странце

Информације о изменама у законодавству о дозволама боравка, роковима и другим мерама могу се наћи на веб локацији **HRL**:

<https://www.hrl.sk/sk/info-o-migracii/covid-19/zmeny-v-zakone-o-pobyte-cudzincov-v-suvistlosti-s-covid-19>

или на страници **Миграционог информативног центра ИОМ**:

<https://www.mic.iom.sk/sk/novinky/639-covid-19-opatrenia.html>

Од 1. јуна 2020. рад са странкама полицијских одељења за странце ПЗ биће настављен у потпуности. Прихватају се све врсте апликација. И даље се морају следити хигијенске мере ради спречавања ширења COVID-19.

Радно време одељења је следећи:

Понедељак: 07.30 - 15.00

Среда: 07.30 - 17.30

Петак: 07.30 - 12.00 / петак ОЦП Братислава: 07.30 - 14.00

Странцима препоручујемо да користе систем електронског заказивања и пре посете ОЦП прво закажу свој термин: <https://www.minv.sk/?objednavaci-system-na-ocp>

Услуге у вези са потпомогнутим добровољним повратком у земљу порекла пружа Међународна организација за миграције: <https://avr.iom.sk/>

Д. Запошљавање

Прекид радног односа: Чак и у овој ситуацији, моментални прекид радног односа од стране послодавца мора бити заснован на законским основама. **Правни разлог тренутног престанка радног односа од стране послодавца само је осуда радника за намерно кривично дело или тешко кршење радне дисциплине.** Због смањења броја запослених није могуће одмах прекинути радни однос. **Могући начин престанка радног односа је споразум (моментални отказ је могућ ако се обе стране уговора о раду договоре) или отказ (током отказног рока, који може бити 1-3 месеца, послодавац је још увек дужан да исплаћује плату и дажбине).**

У случају да је за запосленог одређена карантинска мера, послодавац мора оправдати одсуство радника са посла као неспособног за рад.

Надокнада плата: Ако је послодавац морао обуставити производњу или смањити активности због пандемије, запослени има право на надокнаду плата која је једнака његовој просечној заради или 80% просечне плате, најмање у вредности минималне плате.

Привремено прилагођавање радних услова: Послодавац може привремено прилагодити радне услове раднику, смањујући тако ризик запосленика да дође у контакт са могућим извором заразе. Препоручује се рад од куће - кућне канцеларије. Овакав начин рада послодавац може наручити. Послодавац такође може наложити коришћење дела годишњег одмора, али о томе мора да се јави најмање 7 дана унапред.

Више информација: <https://www.ip.gov.sk/koronavirus-najcastejsie-otazky/>

Од 4.4.2020. Примењују се измене и допуне **Закона о раду** које одговарају на пандемију: <https://www.employment.gov.sk/sk/informacie-media/aktuality/zelenu-parlamente-dostali-dalsie-opatrenia-ministerstva.html>

Е. Економске мере - помоћ предузетницима, запосленима и појединцима

Многа мала и средња предузећа су због наметнутих ограничења остала у потпуности парализована. Влада Словачке републике тренутно сарађује са владама других земаља ЕУ на мерама које ће заштитити словачку и европску економију.

Листа економских мера - ПРВА ПОМОЋ ЗАПОСЛЕНИМА, ПРЕДУЗЕТНИЦИМА, ТРГОВЦИМА

- Држава ће исплатити 80% плате запосленима у компанијама чије је пословање обавезно затворио од 16. марта 2020. главни хигијеничар (укључујући порезе и намете).
- Доприноси samozапослених и запослених у компанијама код којих је дошло до пада продаје зависеће од тога како на њих утичу.
- Према предлогу, држава ће од марта дати 180 еура по запосленом / СЗЧО како би смањила трошкове за више од 20 посто. Са смањењем већим од 40 процената, држава ће допринети 300 евра. Уз смањење од 60 процената, то ће бити 420 еура, док ће уз пад од више од 80 посто, држава дати 540 еура.
- Пријаве се могу поднети канцеларијама за запошљавање од 6. априла 2020., а средства треба да буду исплаћена од 15. априла 2020. године.
- Банкарске гаранције у износу од 500 милиона евра за компаније да финансирају своје пословање.
- Држава плаћа 55% бруто зараде запосленима у карантину и родитељима у ОЧР .
- Одлагање плаћања дажбина у случају смањења продаје за више од 40%.
- Одлагање аванса пореза на доходак, уз смањење продаје за више од 40%. Предузетници неће плаћати авансе до октобра.
- Од 2014. године компанијама ће се пружити могућност да надокнаде неприлагођене губитке. Ово се односи на оне компаније које још нису надокнадиле неискориштени губитак.

Преко странице <https://www.pomahameludom.sk/> можете добити информације о томе како затражити појединачне прилоге.

2. Листа економских мера - ДРУГА ПОМОЋ грађанима, предузећима и СЗЧО

С учинком од 9.4.2020, усвојена је измена и допуна Закона о одређеним ванредним мерама у финансијском подручју у вези са ширењем опасне заразне људске болести COVID-19, која доноси

- могућност одложеног плаћања без накнаде за највише девет месеци (за физичка лица, самосталне предузетнике, мала и средња предузећа са до 249 запослених) - банке ће бити у обавези да одложе отплату њиховог кредита на основу захтева клијента
- повећање износа бесконтактних плаћања са садашњих 20 ЕУР на 50 ЕУР
- за мала и средња предузећа и СЗЧО, финансијску помоћ у облику гаранције за кредит који је дала банка и / или плаћање камате на кредит који је дала банка; сврха помоћи је да се осигура одржавање запослености и рад у малим и средњим предузећима.

Више информација можете наћи на веб страници Министарства економије Словачке

<https://podnikame.mhsr.sk/>

Забрана закуподавцу да једнострано раскине закуп непокретности (укључујући закуп стана или нестамбеног простора) до 31. децембра 2020. године, ради закашњења закупа у плаћању кирије и исплате доспелих у периоду од 1. априла 2020. до 30. јуна 2020., ако је дошло до кашњења због околности које потичу од ширења COVID-19.

Судски извршитељ, на захтев одговорног лица - физичког лица, одмах издаје обавештење о одлагању извршења, које ће одмах доставити учесницима у поступку, платиоцу, банци, дужнику или другим дотичним лицима. Захтев мора да садржи изјаву дужника да је његов приход привремено пао као резултат ванредне ситуације коју је проузрокова COVID-19 и да би непосредна примена могла да има посебно штетне последице за њега.

Ф. Порези

Од 1.6.2020, **пореске службе** ће бити отворене у стандардно радно време:

Клијентске зоне

Понедељак: 08:00 - 16:00

Среда: 08:00 - 17:00

Петак: 08:00 - 14:00

Регистар

Понедељак: 08:00 - 16:00

Уторак: 08:00 - 16:00

Среда: 08:00 - 17:00

Четвртак: 08:00 - 16:00

Петак: 08:00 - 14:00

Ажуриране информације могу се наћи на веб локацији финансијског извештаја:

<https://www.financnasprava.sk/sk/infoservis/koronavirus-opatrenia>

Позивни центар: 048 43 17 222

Г. образовање

Од 1.6.2020. по одлуци оснивача могу се отворити следећи објекти:

- **Установе за бригу о деци до 3 године старости**

У јаслице се превасходно примају деца родитеља који раде у првој линији (посебно медицинско особље, социјални радници, војници, полицајци, ватрогасци, продавци, возачи)

- **Вртићи**, укључујући вртиће за децу са посебним образовним потребама и вртиће у медицинским установама.

- **Основне школе** - у сврху образовања и образовања ученика и полагања пријемних и језичких испита отварају се:

→ нулти разреди, разреди од 1. до 5.

→ припремни разреди и од 1 до 9 разреда у основним школама за ученике са посебним образовним потребама, укључујући основне школе у медицинским установама.

- **Средње школе** - у сврху обављања комисионих испита, језичких испита, пријемних испита и завршавања образовања у редовном и ванредном студију (матурски испити, завршни испити,), као и за испите стручне оспособљености од 1.6.2020, средње школе ће такође бити поново отворене.

Језичке школе

Укључене у мрежу школа и школских објеката у Словачкој ради полагања испита из државног језика.

- Отварају се следеће школске установе

→ установе у којима се врши брига о деци млађој од шест година ако оснивач тако одлучи,

→ установе у којима се врши образовање и ваншколско образовање деце и омладине ако оснивач тако одлучи,

→ установе у којима се пружају услуге образовања и неге деце и младих ако оснивач тако одлучи,

→ школски дечији клубови,

→ установе за бригу о деци до 3 године,

→ школски угоститељски објекти.

- Од 10. јуна могу се отворити и центри за забаву и основне уметничке школе, али оснивач мора о томе одлучити.

Дечји законски старатељ (обично родитељ) **може добровољно одлучити да ли ће дете похађати горе наведене школске установе или не**. Ако дете има здравствених проблема, дете не мора ићи у установу. Још увек може остати код куће код законског старатеља који може и даље примати накнаду за негу детета.

Директори школа наставиће да пружају учење на даљину за ученике од 6. до 9. разреда и за ученике који неће бити смештени у школи, у мери у којој то особље и техничке могућности школе омогућавају.

Све основне и средње школе отворене су последњих седам радних дана у јуну. Учешће деце ће и даље бити добровољно.

- И даље важи да неће бити стандардних разговора за пријем у **средње школе** у школској 2019/2020. Пријем ученика у средње школе биће одређен помоћу неколико критеријума, посебно успеха.

Процедура за упис у прву годину четворогодишњих и петогодишњих образовних програма и за студијска подручја биће од 19. маја 2020. до 30. јуна 2020. године.

Упис у прву годину осмогодишњих програма обуке ће се вршити од 15. јуна 2020. до 30. јуна 2020. године.

Који је детаљан распоред процедуре за пријем у 1.разред четворогодишње и петогодишње програме образовања?

- директори школа морају да објаве критеријуме за пријем до 7. маја,
- до 13. маја, могу и морају ученици и њихови родитељи поднети захтев средњим школама за одлагање пријаве.
- до 15. маја, ученици и њихови родитељи могу се пријавити за средње школе ако то већ нису учинили
- до 29. маја, директори школа морају одлучити о пријему ученика у средње школе,
- до 4. јуна родитељи и ученици морају донети коначну одлуку о томе коју школу желе похађати,
- директори морају да објаве број слободних и попуњених места до 5. јуна,
- директори морају објавити 100% попуњеност до 15. јуна; у случају слободних места најавити да ли ће бити други круг пријава
- до 19. јуна кандидати се могу пријавити за други круг пријемних испита,
- директори ће одлуку о прихватању послати до 25. јуна,
- до 30. јуна ученици или њихови родитељи морају доставити потврду о пријему у школу.

Детаљан временски распоред за упис у прву годину за осмогодишње образовне програме можете наћи овде: <https://www.minedu.sk/data/att/16433.pdf>

- У школској 2019/2020. години се матурирало према посебним правилима. Најкасније до 30. јуна школе ће ученицима издати уверења о завршетку и матури.

Од 15. јуна 2020. године:

- укида се ограничење броја деце у разредима
- укинута је забрана мешања деце у учионици
- укида се мерење температуре
- рад школе биће продужен на 10 сати (до сада је то било 9 сати)
- "Изјава законског заступника о здравственом стању детета у вртићу" се укида
- укинута је забрана састанака, седница и сличних колективних догађаја
- укида се 10-минутно ограничење за задржавање законског старатеља у просторијама школе
- укида се организација људи испред школе
- дечји зуби се могу прати у вртићима

- **Универзитети укидају** традиционалне процедуре за пријем. Неки универзитети продужили су рок за пријаву. Информације о поступку пријема на поједине универзитете можете пронаћи овде: <https://www.portalvs.sk/sk/aktuality>

Више информација може се наћи на веб локацији **Министарства образовања, науке, истраживања и спорта Словачке републике:** <https://www.minedu.sk/rozhodnutia-a-usmernenia-v-case-covid-19/> и на веб локацији <https://www.korona.gov.sk/> у одељку **Образовање, обука и бригаа о деци.**

Министарство просвете у сарадњи са неколико невладиних организација покренуло је **веб страницу** <http://www.ucimenadialku.sk/> као средство званичне комуникације током прекинуте наставе у школама и прекинуте редовне наставе на универзитетима током епидемије коронавируса. Сајт пружа преглед

могућности образовања на даљину, посебно на словачком и чешком језику, као и препоруке и смернице за школе, наставнике, просветне раднике, саветовање, родитеље.

Истовремено препоручујемо праћење веб странице и комуникацију са надлежним образовним институцијама, углавном због наставе (облик учења на даљину, самостално учење, други облик) као и других важних смерница.

Могућности учења на даљину за школе, ученике и родитеље

- <https://www.minedu.sk/moznosti-distancneho-vzdelavania-pre-skoly/>
- **Viki:** <https://viki.iedu.sk/landing>
- **Planéta vedomostí:** <http://planetavedomosti.iedu.sk/>
- **IT Akadémia:** <http://itakademia.sk/>
- **Testovanie 9:** <https://www.nucem.sk/sk/merania/narodne-merania/testovanie-9/roky/2018-2019>
- **Maturita:** <https://www.nucem.sk/sk/merania/narodne-merania/maturita/roky/2018-2019>

RTVS (Словачка радио и телевизија) емитује наставне програме на Двојциу преподневним часовима. Архиву програма Школски клуб можете наћи овде: <https://www.rtv.sk/televizia/archiv/15668>

COVID-19 је ограничио наше слободно кретање и били смо ограничени углавном на живот у домаћинствима. Да бисмо победили у борби против вируса, морамо да ојачамо свој имунитет, чему може да нам помогне свакодневна физичка активност и вежбање. Инспирацију можете пронаћи на веб локацији **HybSaDoma:** <https://www.hybsadoma.sk/>

Бесплатне телефонске линије - помоћ и савети

- **Позовите центар Министарства просвете - 0800 138 033** бесплатна линија за радне дане 8:00 - 16:00, е-маил helpdesk@iedu.sk - наставници и родитељи могу се обратити стручњацима са својим питањима о тренутној ситуацији ширења епидемије коронавируса.
- **Bezplatná zelená linka** 0800 864 883, радним данима 9:00 - 18:00 - за родитеље у кризним ситуацијама за које је потребан савет социјалног посредника или психолошка или посебна педагошка интервенција.

X. Здравствена заштита

Како поступити у случају сумње на COVID -19: <https://www.health.gov.sk/Clanok?Hlavna-sprava-COVID-19>

Ако сумњате на COVID-19 (коронавирус) и имате симптоме као што су кашаљ, грлобоља, недостатак даха, грозница, препоручује се да урадите следеће:

- контактирајте свог лекара или оперативни центар искључиво телефоном и обавестите их о здравственом стању и историји путовања,
- не ићи директно код лекара опште праксе или болницу због могућег ширења болести,
- након консултација са лекаром, следите упутства које сте добили телефоном

Ако имате било каквих питања, обратите се стручњацима на доле наведеним бројевима телефона. Кол центар вам је на располагању 24 сата дневно, 7 дана у недељи. Контакт е-поште је такође доступан.

Контакти доступни јавности:

Национални центар за здравствене информације - 0800 221 234

Канцеларија за јавно здравство Словачке Републике - 0917 222 682, novykoronavirus@uvzsr.sk

Регионална канцеларија за јавно здравство са седиштем у Банској Бистрици - 0918 659 580

Регионална канцеларија за јавно здравство са седиштем у Братислави - 0917 426 075

Регионална канцеларија за јавно здравство са седиштем у Нитри - 0948 495 915
Регионална канцеларија за јавно здравство са седиштем у Трнави - 0905 903 053
Регионална канцеларија за јавно здравство са седиштем у Тренчину - 0911 763 203
Регионална канцеларија за јавно здравство са седиштем у Кошицама - 0918 389 841
Регионална канцеларија за јавно здравство са седиштем у Прешову - 0911 908 823
Регионална канцеларија за јавно здравство са седиштем у Жилини - 0905 342 812

Како затражити тестирање на COVID-19

Тренутно се тестирање на COVID 19 одвија у јавним и приватним лабораторијама. Свако ко има симптоме или сумње на болест може се пријавити на тестирање на COVID 19. Тестирање се може покрити јавним здравственим осигурањем (ако га имате). У овом случају можете дуже чекати на тестирање у зависности од капацитета. Више информација: <https://korona.gov.sk/poziadat-o-vysetrenie-na-covid-19/>

Ако ваш лекар није одредио тестирање за вас и немате симптоме болести, могуће је урадити тестирање о вашем трошку. Доступност термина зависи од степена у коме ће држава требати да искористи свој капацитет. Ови тестови пружају, на пример:

Alpha medical:

<https://lab.online/produkt/koronavirus-sars-cov-2-rna-pcr-test>

Medirex:

<https://www.laboratornadiagnostika.sk/samoplatcovia/detail/prevencia-chorob/testovanie-na-ochorenie-covid-19>

Пре теста на COVID-19 (брис грла и носа) треба поштовати следећа начела:

1. Дођите на празан стомак и без претходног коришћења течности за испирање грла, пасте за зубе или других дезинфекцијских средстава.
2. У случају жеђи дозвољено је пијење чисте воде која није хладна.
3. Не пушите пре давања бриса.
4. У потпуности испразните нос и очистите грло пре давања бриса.
5. Потребно је доћи аутомобилом до места тестирања.
6. Тестирање на COVID 19 и каснији карантин обавезни су за све путнике у возилу.

Тестови у државним институцијама не служе као потврда при уласку у Словачку. Да бисте добили потврду о негативном резултату, потребно је користити само плаћени тест.

Наруџбе за поновљене тестове за COVID-19 морају бити усаглашене са Регионалном канцеларијом за јавно здравство.

Пружање здравствене заштите током кризног стања у Словачкој

Због добре епидемиолошке ситуације, опет је могуће пружити здравствену заштиту у готово целом распону. Међутим, мере за смањење ризика од преноса болести морају се наставити.

Ако имате било каквих здравствених проблема (осим симптома COVID-19), имате заказан преглед код лекара специјалисте или **стручни преглед** итд. **прво контактирајте телефоном свог лекара или дом здравља и сазнајте о наредним корацима.**

Ових дана пацијенти се такође могу подвргнути рутинским прегледима, вакцинацијама или превентивним прегледима.

Болнице користе више улаза за појединачна радна места да спрече контакт са пацијентима за које се сумња да имају COVID-19. На улазу се попуњава упитник и мери се телесна температура.

Више није неопходно поштовати 14-дневни карантин пре планираног хируршког захвата, нити је обавезно доказивати негативан тест за COVID-19.

Од среде, 3. јуна, пацијенти у болницама могу поново примати посете. Више информација о условима посете пацијената у болницама можете наћи овде:

http://www.uvzsr.sk/docs/info/covid19/opatrenie_zrusenie_zakazu_navstev_03_06_2020.pdf

Информације су подложне честим изменама. Више информација можете пронаћи овде:

<https://www.health.gov.sk/Clanok?Hlavna-sprava-COVID-19>

Здравствено осигурање

Сваки странац који борави на територији Словачке Републике дужан је да склопи здравствено осигурање. Постоје две врсте здравственог осигурања: **јавно здравствено осигурање и комерцијално здравствено осигурање.**

Јавно здравствено осигурање

У систем јавног здравственог осигурања спадају само физичка лица прописана законом:

- **особа која има пребивалиште на територији Словачке Републике, укључујући странце** (постоје изузеци)
- **особа која нема пребивалиште на територији Словачке Републике (осим ако није осигурана у другој држави чланици ЕУ / ЕЕА), али:**
 - обавља послове код послодавца, који има седиште или стално пребивалиште на територији СР или је у организациона јединица предузећа страног лица на територији СР, зарадудоговорену са месечним примањима од ове делатности најмање у висини минималне зараде запосленог који се месечно исплаћује;
 - обавља или је овлашћен за обављање делатности samozaposlenich на територији Словачке Републике;
 - је ученик из друге државе чланице или страни студент који студира у школи у Словачкој на основу међународног споразума;
 - је ученик или студент који је Словак који живи у иностранству и истовремено студира у школи у Словачкој Републици;
 - је тражилац азила;
 - је малолетник који пребива на територији Словачке републике без законског заступника или физичког лица одговорног за његов одгој и пружено му је збрињавање у установи социјалне службе у коју је смештен на основу одлуке суда;
 - је странац задржан на територији Словачке Републике;
 - је у притвору или издржава затворску казну;
 - је уздржавани члан породице који је рођен осигуранику у другој држави чланици;
 - је уздржавани члан породице који се као такав сматра законодавством државе чланице пребивалишта;
 - је издржавано дете до 18 година са дозволом боравка на територији Словачке Републике или је пребивалиште на територији Словачке Републике оправдано (у случају детета рођеног на територији Словачке Републике родитељу коме је одобрено пребивалиште од подношења захтева за пребивалиште). има најмање једног правног заступника или физичко лице коме је на основу судске одлуке поверено пружање здравствене заштите осигуранику на територији Словачке Републике;

- бави се спортом за накнаду у име спортске организације на основу уговора о професионалном спорту.

Више информација:

<https://www.mic.iom.sk/sk/socialne-veci/zdravotna-starostlivost/213-kto-je-a-kto-nie-je-verejne-zdravotne-poisteny.html>

Јавно здравствено осигурање на територији Словачке Републике обезбеђују следећа здравствена осигурања:

Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s. - <https://www.vszp.sk/>

Union poisťovňa - <https://www.union.sk/>

Dôvera zdravotná poisťovňa - <https://www.dovera.sk/>

Комерцијално здравствено осигурање

Странци који нису у могућности да учествују у јавном здравственом осигурању морају имати индивидуално комерцијално здравствено осигурање. Осигурање се може склопити у Словачкој или иностранству. Осигураник уће се надокнадити здравствена заштита у обиму који је одређен уговором са комерцијалним осигуравајућим друштвом. Ако због ситуације са COVID 19 не можете контактирати своје осигуравајуће друштво у иностранству, препоручујемо вам да склопите комерцијално здравствено осигурање у Словачкој како бисте избегли било какве проблеме са надокнадом здравствене заштите ако вам буде потребна (посебно у овом тренутку).

Комерцијално здравствено осигурање у Словачкој нуде следећа здравствена осигурања:

Union poisťovňa - <https://www.union.sk/health-insurance-for-foreigners>

AXA ASSISTANCE CZ - <https://www.axa-assistance.sk/for-foreigners-sk/>

MAXIMA SLOVENSKO - <https://www.pojistovnamaxima.sk/en>

И. Социјална давања у вези са COVID-ом 19 - помоћ родитељима и незапосленима

Мере у вези са COVID-ом 19 и информације које се тичу могућности повлачења социјалних давања, информације које се тичу пружања социјалних услуга, рада установа социјалних услуга итд. могу се наћи овде: <https://www.employment.gov.sk/sk/koronavirus-pracovna-socialna-oblast/> Доле су наведене само одабране социјалне мере.

Накнаде за социјално осигурање исплаћују се на основу пријаве **Sociálna poisťovňa** и могу их користити лица која су учествовала у систему социјалног осигурања - запослени, СЗЧО и добровољно осигурана лица (ДНПО). У тренутној кризној ситуацији у вези са COVID-19, могуће су следеће бенефиције: **додатак за негу, накнада за боловање и надокнаду за незапослене**, а приликом пријављивања за њих примењује се једноставнији поступак. **Остале погодности се исплаћују по стандардним процедурама.**

Друштво за социјално осигурање преферира електронску комуникацију (пријаве за бенефиције могу се слати е-поштом, у word формату без потписа). Више информација можете пронаћи на веб страници Агенције за социјално осигурање: <https://www.socpoist.sk/>

Након измене закона од 27. марта 2020. године - тј. Само током кризне ситуације у вези са COVID-19 (ванредна ситуација, ванредно стање):

а) Осигураник (запослени, СЗЧО, ДНПО) има право на додатак за негу, ако

- се брине о детету лично и свакодневно **до навршених 16 година** (потребна је потврда педијатра, ако је дете навршило 11 година) или
- ако се брине о детету **до 11. или до 18. године живота, ако се ради о детету са дугорочним неповољним здравственим стањем** (без потврде педијатра и без потврде хигијениста или надлежних органа о затварању школе), **ако су детету**
- одређене карантинске мере, или
- ако је школа / вртић / социјална служба коју похађа дете затворена одлуком надлежног органа, или
- ако се физичка особа, која се иначе брине о детету, разболела или је подвргнута карантинској мери (потребно је уверење лекара / санитарног инспектора), или
- брине за рођака у директној линији, браћу, брачног друга, супружника или родитеља супружника, ако је установа социјалних услуга у којој се таквој особи пружају амбулантне или резиденцијалне социјалне услуге **затворена одлуком надлежних органа или карантенска мера** одређена је према посебном пропису (без потврде одговарајуће установе).

Родитељи оне деце која у јуну не крену у отворене школске установе (вртићи, 0, 1.- 5. разред основне школе, посебне основне школе) и остану код куће с њима могу и даље примати накнаду, али морају послати у Фонд социјалног осигурања крајем месеца попуњен формулар *Čestné vyhlásenie k žiadosti o ošetrovné*. У њему ће навести дане у којима су се бринули о детету и за које захтевају накнаду.

За остале групе осигураника - родитеље деце млађе од 16 година, чије је право на пандемијску негу потврдио педијатар, као и родитеље хендикепиране деце млађе од 18 година, ништа се не мења у збрињавању одраслих из установа социјалних услуга које су у време коронарне кризе затворене одлуком надлежних органа. Они имају право на пандемијски ОЧР ако постоји потреба за њиховом личном комплетном бригом за дете / одрасле особе. Такође су дужни да крајем месеца одговарајућем огранку Агенције за социјално осигурање пошаљу *Čestné vyhlásenie k žiadosti o ošetrovné* у којој ће навести дане за које захтевају накнаду за пандемију.

Више информација: <https://www.socpoist.sk/ako-poziadat-o-osetrovne/68337s#1>

(б) право на накнаду због боловања у односу на COVID-19

Запослени, СЗЧО и ДНПО, који ће због наредбе карантинске мере или изолације бити признат као привремено неспособни за рад, имаће право на накнаду за случај боловања у висини од 55% од дневног обрачуна, **од првог дана привремененеспособности за рад**, тј. боловање од првог дана привремене неспособности за рад исплаћиваће Агенција за социјално осигурање.

У случају неспособности за рад из другог разлога, примењује се стандардни поступак.

Више информација: <https://www.socpoist.sk/ako-poziadat-o-nemocensku-davku/68337s#2>

(ц) накнада за незапослене

Запослени и СЗЧО који је изгубио посао могу се пријавити Агенцији за социјално осигурање за накнаду за случај незапослености, која се исплаћује након испуњавања законских услова од 6 месеци. Међутим, регистрација у Канцеларији за рад, социјална питања и породицу потребна је међу тражиоцима посла, а то могу бити само: **држављани ЕУ и чланови њихових породица**, **ŠPTK са дугорочним пребивалиштем, особе којима је одобрен азил и додатна заштита.**

Више информација: <https://www.socpoist.sk/ako-poziadat-o-davku-v-nezamestnanosti/68337s#4>

(д) родитељски додаток-продужено

У време кризе **пружање родитељског додатка од Канцеларије за рад, социјална питања и породицу продужује се за** родитеље који су изгубили право на то у марту 2020. и касније, немају посао на који би се вратили и немају друга примања. Плаћаће се до краја ванредне ситуације.

Više informácijs: <https://www.employment.gov.sk/sk/koronavirus-pracovna-socialna-oblast/rodiny-detmi/>

J. **Листа контаката на које се можете обратити у случају одређене социјалне или кризне ситуације (у вези са и изван ње у вези са COVID-19)**

- **Bezplatná zelená linka** 0800 864 883 - за родитеље у кризним ситуацијама који захтевају савет социјалног посредника или психолошку или специјалну педагошку интервенцију; намењен је и наставницима који су се нашли у кризи у вези са мерама које предузима држава и имају утицај на њихово функционисање
- **koronavirus@vudpap.sk** - подршка е-поштом за децу, родитеље и наставнике у вези са менталним суочавањем са ситуацијом и питања о томе како радити са децом код куће
- **Linka detskej dôvery** 0907 401 749, 116 111, ћаскајте на www.linkadeti.sk - за децу која имају проблема у породици или имају потрбу поверити се некоме или разговарати
- **Bezplatná telefonická linka Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny** 0800 191 222 - за пријаву злоупотребе социјалног система и занемаривања бриге о деци
- **Národná linka pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi** 0800 800 818
- **Bezplatná národná linka obeť domáceho násilja a násilja na ženách** 0800 212 212 - за жртве као и сведоке насиља; у случају пријављивања насиља над женама, децом и старијим особама, можете се обратити и полицији Словачке републике - број 158; жене које доживе насиље такође ће наћи помоћ и подршку на регионалном нивоу: Породична помоћ, Мицхаловце, 0911 084 473; Прогресфем, Попрад, 0919 235 820; Фенестра, Кошице, 0911 440 808; Жена у потреби, Мартин, 0907 346 374; Хана, Вес Спишка Нова, 0903 404 483
- **Linka dôvery Nezábudka** 0800 800 566 бесплатна помоћ професионалаца у случају менталне кризе или консултације о било каквим проблемима менталног здравља
- **Komisárka pre deti** +421 950 439 342 - о кршењу дечјих права
- **Komisárka pre osoby so zdravotným postihnutím** +421 20 42 03 09 - за кршење права особа са инвалидитетом
- **Verejná ochrankyňa práv** - 02/323 63 701/2, е-пошта sekretariat@vop.gov.sk, ако су ваша основна права и слободе била или су могла бити повређена од стране органа државне управе или других јавних власти
- **Národný ústav detských chorôb** - интернетски психолошки саветодавни центар за здравствене раднике, али и родитеље који са децом проводе време код куће, а ова је ситуација за њих нова и тешка: <http://www.psycholog.nudch.eu/>
- www.mladezulice.sk - онлајн ћаскање за питања младих и њихових родитеља
- **Dobrá linka** - психолошко интернет саветовање за младе са инвалидитетом: <https://dobralinka.sk/>
- **Národný inšpektorát práce** или надлежна инспекција према месту регистрованога седишта послодавца - ако сумњате да је послодавац у тренутној ситуацији повредио ваша права из радних односа: <https://www.ip.gov.sk/>
- **Slovenské národné stredisko pre ľudské práva** 02/208 501 21/25/26 - ако сматрате да је ово кршење ваших права у вези с дискриминацијом
- **Senior linka** 0800 172 500 - бесплатни саветодавни центар за старије особе